

Notitie: Functies en criteria Mobiliteitshubs

Functies

De functies van een mobiliteitshubs reiken veel verder dan alleen het overstappen tussen verschillende vervoersmiddelen. Ze zijn ontworpen om een integraal knooppunt te zijn voor reizen, diensten en sociale interactie.

De verschillende functies van een mobiliteitshub kunnen worden onderverdeeld in vier hoofdfuncties. De hoofdfuncties zijn:

- Kernmobiliteitsfuncties (Overstap & Netwerk)
- Toegang & First – Last Mile functies
- Service & digitale integratie functies
- Ruimtelijke & Sociale functies

➤ Kernmobiliteitsfuncties (Overstap & Netwerk)

Dit zijn de primaire functies die de hub definieert als een verkeersknooppunt

Functie	Beschrijving
Multimodaal overstappunt	De basis: het fysiek en logisch koppelen van minimaal twee verschillende vervoersmodaliteiten (bijvoorbeeld trein naar deelauto of HOV-lijn naar deelfiets)
Verbinding hoofd -en fijnmazig netwerk	Het schakelpunt tussen het hoogfrequente, vaste netwerk (trein, HOV-bus) en het flexibele, vraaggestuurde fijnmazige netwerk (hubtaxi, belbus)
Vertrekpunt vraagafhankelijk vervoer	Het centrale ophaal -en afzetpunt voor collectieve, flexibele diensten die de wijk of het buitengebied bedienen
Hub voor regionaal vervoer	Concentratie van alle buslijnen (stad -en streekvervoer) om zo een hogere frequentie en betere overstapmogelijkheden te creëren dan bij verspreide haltes
Integratiepunt vervoersaanbieders	Het neutrale platform waar verschillende commerciële partijen (OV-bedrijven, deilvervoerders, taxidiensten) samenkomen onder één publieke regie)

➤ Toegang & First – Last Mile functies

Deze functies richten zich op het faciliteren van de reis van huis naar de hub en van de hub naar de eindbestemming.

Functie	Beschrijving
Parkeren en Reizen (P + R)	Het aanbieden van een beveiligde parkeervoorziening waar automobilisten kunnen overstappen op collectief vervoer (OV of deilvervoer) om de stadscentra te ontlasten.
Fiets en Reis (B + R)	Hoogwaardige, veilige, overdekte en bij voorkeur bewaakte stallingsmogelijkheden voor de (e-)fiets,

Kiss en Ride (K + R)	vaak inclusief reparatie- en onderhoudsservices. Een duidelijke, goed bereikbare en veilige zone waar mensen kunnen worden afgezet en opgehaald, met een korte stopmogelijkheid.
Deelmobiliteitsknooppunt	Een vaste, herkenbare locatie voor het huren, terugbrengen en opladen van deelmobility (deelauto, deelfiets, deelscooter)
Oplaainfrastructuur	Het voorzien in oplaadpunten voor elektrische voertuigen, zowel voor privé -als deelauto's en eventueel voor elektrische bussen

➤ **Service & digitale integratie functies**

Deze functies verbeteren de gebruikerservaring, de betrouwbaarheid van de informatie en het betaalgemak.

Functie	Beschrijving
Real-time reisinformatie	Dynamische schermen die actuele vertrektijden, verstoringen en de beschikbaarheid van alle aangesloten modaliteiten (OV en deilvervoer) weergeven
Boek -en betaalpunt	Fysieke zuilen of balies waar reizigers alle modaliteiten kunnen boeken, huren en betalen (via OV-chipkaart of betaalpas), en waar ze OV-kaarten op kunnen laden
Wacht -en verblijfsfunctie	Een comfortabele, schone en beschutte ruimte met zitgelegenheid voor reizigers die wachten op hun aansluiting.
Digitale oplaadservice	Oplaadpunten voor persoonlijke apparatuur (telefoon, laptop) en toegang tot gratis en stabiele Wi-Fi.
Klantenservice en beheer	Een fysiek of digitaal servicepunt voor vragen, klachten en assistentie, wat bijdraagt aan de sociale veiligheid en leefbaarheid.
Kleine horeca / kiosk	Faciliteiten voor een snelle kop koffie, een broodje of basisbenodigdheden om het comfort tijdens de wachttijd te vergroten

➤ **Ruimtelijke & sociale functies**

Dit zijn de functies die de hub verankeren in de fysieke en sociale omgeving, en de meerwaarde voor de wijk of stad creëren.

Functie	Beschrijving
Pakketpunt en logistiek	De hub dient als centraal punt voor de laatste-kilometerlogistiek, bijvoorbeeld voor het afhalen van pakketten (click & collect) of het stallen van deelstepjes
Flexwerkplek	Het aanbieden van een (kleine) ruimte waar reizigers of wijkbewoners snel kunnen werken of vergaderen, als overgang tussen thuis en kantoor
Ontmoetingsplek	In landelijke of kleinschalige hubs fungeert het als een

Communicatiehub	sociaal ankerpunt en ontmoetingsplek voor de buurt, soms ter vervanging van verdwenen basisvoorzieningen
Catalysator voor gebiedsontwikkeling	Een plek voor buurtinformatie, digitale borden voor lokale aankondigingen en evenementen
	De hub wordt strategisch ingezet als startpunt voor de transformatie van een gebied (bijvoorbeeld de bouw van woningen direct rond de hub) om wonen en mobiliteit te verknopen

Criteria

De criteria van mobiliteitshubs kunnen worden onderverdeeld in vier hoofddomeinen die bepalend zijn voor het succes en de maatschappelijke waarde van de hub.

De vier hoofddomeinen zijn:

- Fysieke inrichting & design
- Integratie & netwerk
- Operationele kwaliteit & beheer
- Digitale integratie & informatie

➤ Fysieke inrichting & design (hardware)

Deze criteria focussen op de fysieke structuur, de toegankelijkheid en het comfort van de hub.

Locatie en Toegankelijkheid

Criteria	Eisen	Doel
Multimodale nabijheid	Minimale loopafstand tussen de verschillende modaliteiten (bus, trein, deelfervoer)	Verminderen overstapweerstand
Universeel ontwerp	Volledige toegankelijkheid (brede paden, geleidelijnen, hellingbanen) voor alle reizigers, inclusief mensen met een beperking	Sociale inclusie
Aansluiting op omgeving	Veilige, directe en intuïtieve routes voor voetgangers en fietsers van en naar de omgeving (wijken, kantoren, bedrijven)	Verankering in de wijk

Verblijfs -en wachtkwaliteit

Criteria	Eisen	Doel
Comfortabele wachtruimte	Voldoende zitgelegenheid, beschutting tegen weersinvloeden en adequate verlichting (sociaal veilig)	Verhogen van het comfort en de beleving
Basisvoorzieningen	Schone toiletten, gratis wifi, stroompunten voor opladen telefoons / laptops, eventueel een kleine kiosk / automaten.	Service en verblijfskwaliteit

Veiligheid en sfeer	Goede sociale veiligheid, cameratoezicht op cruciale punten, helder en eenduidig esthetisch ontwerp	Creëren van een veilige en aantrekkelijke omgeving
---------------------	---	--

Stalling en Parkeren

Criteria	Eisen	Doel
Fietsvoorzieningen	Voldoende, overdekte, veilige en bewaakte fietsenstallingen (met name bij drukke hubs). Oplaadpunten voor e-bikes.	Stimuleren van de fiets als voor -en natransport.
P+R capaciteit	Bij stadsrandhubs: voldoende en goed beheerde P+R-parkeerplaatsen die de overstap naar OV aantrekkelijk maken (lagere tarieven in combinatie met OV-gebruik)	Beperken autoverkeer in de stad
Oplaadinfrastructuur	Voldoende en eenvoudig toegankelijke oplaadpunten voor elektrische deelauto's, fietsen, scooters en eventueel e-bussen	Faciliteren van elektrisch vervoer

➤ Integratie & netwerk (functie)

De criteria bepalen hoe goed de hub is ingebed in het totale mobiliteits -en ruimtelijke netwerk.

Multimodale verknoping

Criteria	Eisen	Doel
Aanbodsvariatie	De hub moet minimaal drie tot vier verschillende (publieke) modaliteiten aanbieden, lokaal afgestemd op de behoeften (bijvoorbeeld OV + Deelfiets + Deelauto)	Garanderen van de ketenreis
Synchronisatie	Goede afstemming van dienstregelingen (waar mogelijk) tussen inkomend OV en uitgaande flexibele diensten en/of overstapfrequentie	Minimaliseren van de wachttijd

Ruimtelijke functie

Criteria	Eisen	Doel
Synergie met de omgeving	De hub moet een duidelijke relatie hebben met de ruimtelijke ontwikkelingen, zoals nabijgelegen woningbouw, kantoren of winkelcentra	Meer dan alleen mobiliteit zijn
Vervangende functies	In landelijke gebieden kan de hub de plaats innemen van (verloren gegane) basisvoorzieningen, zoals pakketpunten of een kleine ontmoetingsplek	Versterken van de sociale cohesie

Beleidsondersteuning

Criteria

Aansluiting op beleid

Eisen

Het bestaan van de hub moet worden ondersteund door lokaal verkeers -en parkeerbeleid (bijvoorbeeld duurdere parkeertarieven in de binnenstad)

Doel

Stimuleren van het gebruik van de hub

➤ Operationele kwaliteit & beheer

Deze criteria richten zich op het beheer, de service en de lange termijn exploitatie van de hub.

Onderhoud en functie

Criteria

Schoon en heel

Eisen

Een helder beheer -en onderhoudsplan dat zorgt voor dagelijkse schoonmaak en snelle reparatie van defecten (licht, voorzieningen)

Doel

Behoud van uitstraling en veiligheid

Toezicht en service

Adequate sociale controle en/of (digitaal) toezicht. Indien mogelijk: fysiek servicepunt of beheerder op drukke momenten.

Vergroten van de sociale veiligheid en service

Financiële haalbaarheid

Criteria

Exploitatiemodel

Eisen

Er is een heldere businesscase die inzicht geeft in de inkomsten (P+R tarieven, huur commerciële functies) en vaste kosten.

Doel

Garanderen van de continuïteit op lange termijn

Flexibiliteit

De inrichting moet flexibel zijn, zodat het aanbod (bijvoorbeeld het aantal deelauto's of deelfietsen) eenvoudig kan meegroeien of krimpen met de veranderde vraag

Efficiënt gebruik van de ruimte en de middelen

➤ Digitale integratie & informatie

Deze criteria zijn essentieel van de 'MaaS'-gedachte binnen de hub.

Informatievoorziening

Criteria

Uniforme huisstijl

Eisen

De hub is duidelijk herkenbaar door het gebruik van een uniforme, landelijke huisstijl en

Doel

Vergroten van de herkenbaarheid en het gebruiksgemak

Realtime informatie	bewegwijzering Digitale schermen met actuele vertrektijden van alle aangesloten modaliteiten (bus, trein, flexvervoer) en storingen	Betrouwbare en integrale planning
Digitale integratie		
Criteria	Eisen	Doel
Boek -en betaalgemak	Mogelijkheid om alle diensten (OV, P+R , deelauto) te reserveren, huren en betalen via één geïntegreerd systeem	Wegnemen van de digitale overstapbarrière
Data - uitwisseling	Vervoerders stellen hun data over beschikbaarheid en locaties van hun voertuigen beschikbaar aan één centraal platform	Optimale vervoersmogelijkheden en planning